

Raadsvergadering: 28 mei 2025
 Portefeuillehouder(s): P.B. Burgering en A. Zalinyan
 Commissie d.d.: RWK 15 mei 2025
 Aantal bijlage(n): 6

Onderwerp:

Woonzorgvisie Beverwijk en Heemskerk 'Thuis in de buurt: samenwerken aan wonen, zorg en welzijn'.

De woonzorgvisie richt zich op het zo lang mogelijk of weer zelfstandig thuis wonen van ouderen en aandachtsgroepen, waarbij een huisvestingsvraag samengaat met een zorg- of ondersteuningsvraag. De woonzorgvisie is opgesteld door de gemeenten Heemskerk en Beverwijk in samenwerking met partners op het gebied van wonen, zorg en welzijn.

Voorgesteld besluit

1. De Woonzorgvisie Beverwijk en Heemskerk 'Thuis in de buurt: samenwerken aan wonen, zorg en welzijn' vast te stellen.
2. Structureel € 25.000 beschikbaar te stellen voor de uitvoering van de woonzorgvisie. En dit bedrag te betrekken bij de bespreking van de Perspectiefnota 2026.

Geheimhouding

Het raadsbesluit is openbaar.

Planning

Fase & besluitvorming	Jan	Feb	Mrt	Apr	Mei	Jun	Jul	Aug	Sep	Okt	Nov	Dec
College				8								
Commissievoorstel (indien van toepassing)												
Commissie					15							
Raad					28							
Uitvoering						X	X	X	X	X	X	x

Inleiding

De centrale opgave in de woonzorgvisie is het zo lang mogelijk of weer zelfstandig thuis wonen van ouderen en aandachtsgroepen. 'Wonen en zorg' is nu nog een hoofdstuk binnen de vigerende woonvisie. Daarnaast is 'Zorg en wonen' een opgave in het beleidsplan Sociaal Domein.

Er is urgentie om nu een aparte woonzorgvisie 2030 Heemskerk-Beverwijk op te stellen, dit in samenhang met de woonvisie 2030 Heemskerk-Beverwijk. Die urgentie komt voort uit demografische en maatschappelijke ontwikkelingen alsook ontwikkelingen in het rijksbeleid en in wet- en regelgeving. Daarbij staat een integrale benadering van wonen, zorg en welzijn centraal. De woonzorgvisie die nu voorligt is het product van de samenwerking tussen de gemeenten Heemskerk en Beverwijk met de belangrijkste partners op het gebied van wonen, zorg en welzijn.

D/2025/708463

Z0C852360CA

Toelichting op het voorstel (onderbouwing)

De gemeenten Heemskerk en Beverwijk werkten zowel samen aan het opstellen van een nieuwe gezamenlijke Woonvisie alsook aan een gezamenlijke Woonzorgvisie. Beide concept visies hebben nauwe samenhang met elkaar en worden daarom gelijktijdig middels twee afzonderlijke raadsvoorstellen aangeboden aan de raad.

De woonzorgvisie die voorligt anticipeert op het Wetsvoorstel Versterking regie volkshuisvesting. Met de inwerkingtreding van deze voorgestelde wet worden gemeenten verplicht een woonzorgvisie op te stellen als onderdeel van het volkshuisvestingsprogramma onder de Omgevingswet en als uitwerking van de Omgevingsvisie. Hieronder geven we eerst aan waarom een woonzorgvisie van belang is. Vervolgens wordt een korte toelichting gegeven op de inhoud van de woonzorgvisie.

Argumenten

Demografische en maatschappelijke ontwikkelingen vragen om samenhangende visie

De samenleving vergrijsst en de complexiteit van zorgvragen neemt toe. De toegang tot voorzieningen wordt steeds strenger en zorgt ervoor dat alleen mensen met de zwaarste zorg- en ondersteuningsvraag nog terecht kunnen in een instelling. Dit betekent dat ouderen en (kwetsbare) aandachtsgroepen langer zelfstandig thuis wonen en dat behandeling en begeleiding vaker in de eigen omgeving plaatsvindt. De zorg en ondersteuning die in de eigen omgeving worden verleend, worden ook steeds complexer. Daarnaast is er een tekort aan woningen en een tekort op de arbeidsmarkt.

Rijk neemt regie met landelijke programma's en nieuwe wetgeving

De Nationale Woon- en Bouwagenda bestaat uit 6 programma's waaronder het programma 'Een thuis voor iedereen' en het programma 'Wonen en Zorg voor ouderen'. Daarnaast stuurt het Rijk met het wetsvoorstel Versterking regie op de volkshuisvesting op verplichte woonzorgvisies als onderdeel van het verplichte volkshuisvestingsprogramma. Er komt dan ook de verplichting dat de meest kwetsbare mensen met urgentie een woning krijgen. Daarnaast is het Nationaal actieplan tegen dakloosheid 'Eerst een thuis' richtinggevend. Het uitgangspunt van dit actieplan is dat een plek om te wonen de basis is voor werken aan herstel en het bouwen aan een toekomst. De woonzorgvisie anticipeert op ontwikkelingen in landelijk beleid, programma's en wetgeving.

Coalitieprogramma zet in op integraliteit van wonen en zorg

In het coalitieprogramma 'Kansen pakken' staat het opstellen van een Woonzorgvisie als actiepunt opgenomen. Daarbij heeft de coalitie een integrale beleidsvisie voor ogen die de domeinen wonen en zorg met elkaar verbindt. Er wordt gesproken over nieuwe woonvormen voor ouderen met laagdrempelige zorg dichtbij (meergeneratiehof, woon-zorgcomplex). Dit moet tevens bijdragen aan het bevorderen van doorstroming en tegengaan van eenzaamheid. Er is geen specifieke aandacht voor de gecombineerde wonen- en zorgbehoefte van aandachtsgroepen.

Regionale woonzorgopgave Zuid-Kennemerland/IJmond bevat actuele bouwstenen voor woonzorgvisie Heemskerk en Beverwijk

Met de regionale woonzorgopgave Zuid-Kennemerland en IJmond maakten de gemeenten in de regio een gezamenlijke analyse van de woonzorgopgave voor door het Rijk aangewezen aandachtsgroepen en ouderen. Er is een aantal uitgangspunten geformuleerd voor regionale samenwerking. De regionale woonzorgopgave is in de colleges op 10 september 2024 vastgesteld en de raad is via een raadsmemo geïnformeerd (D/2024/671370). De actuele cijfers van de regionale woonzorgopgave wilden we als bouwstenen gebruiken voor de woonzorgvisie Heemskerk en Beverwijk.

Doelgroepen zijn gebaat bij een integrale aanpak wonen, zorg en welzijn

De opgave is groot, zowel het aantal ouderen als het aantal kwetsbare mensen dat zelfstandig woont neemt toe. Het begint met een dak boven je hoofd. Voldoende geschikte, betaalbare en passende woningen zijn daarom nodig. Maar vaak is er niet alleen sprake van een huisvestingsvraag maar ook van een zorg- en ondersteuningsvraag. Die zorg moet dan wel geleverd kunnen worden en betaalbaar zijn. Daarnaast gaat het om het bouwen aan veerkrachtige buurten en wijken waar bewoners naar elkaar omzien, waar voldoende voorzieningen zijn en ruimte is om elkaar te ontmoeten. Kortom de opgave vraagt om een integrale aanpak, waarbij we onze inwoners centraal stellen.

Samenwerkingspartners delen urgentie en hebben de wens tot samenwerking

Bij alle betrokken partijen bij de woonzorgvisie is een gedeeld gevoel van urgentie merkbaar. De toenemende omvang en complexiteit van de doelgroepen, de krappe woningmarkt en een toenemend personeelstekort in de zorg maken samenwerking belangrijker dan ooit. De samenwerkingspartners willen zich samen sterk maken en verantwoordelijkheid nemen om ouderen en aandachtsgroepen in onze gemeenten een goed thuis te bieden. Er is breed draagvlak om samen uitvoering te geven aan de woonzorgvisie en de hieruit voortvloeiende uitvoeringsagenda.

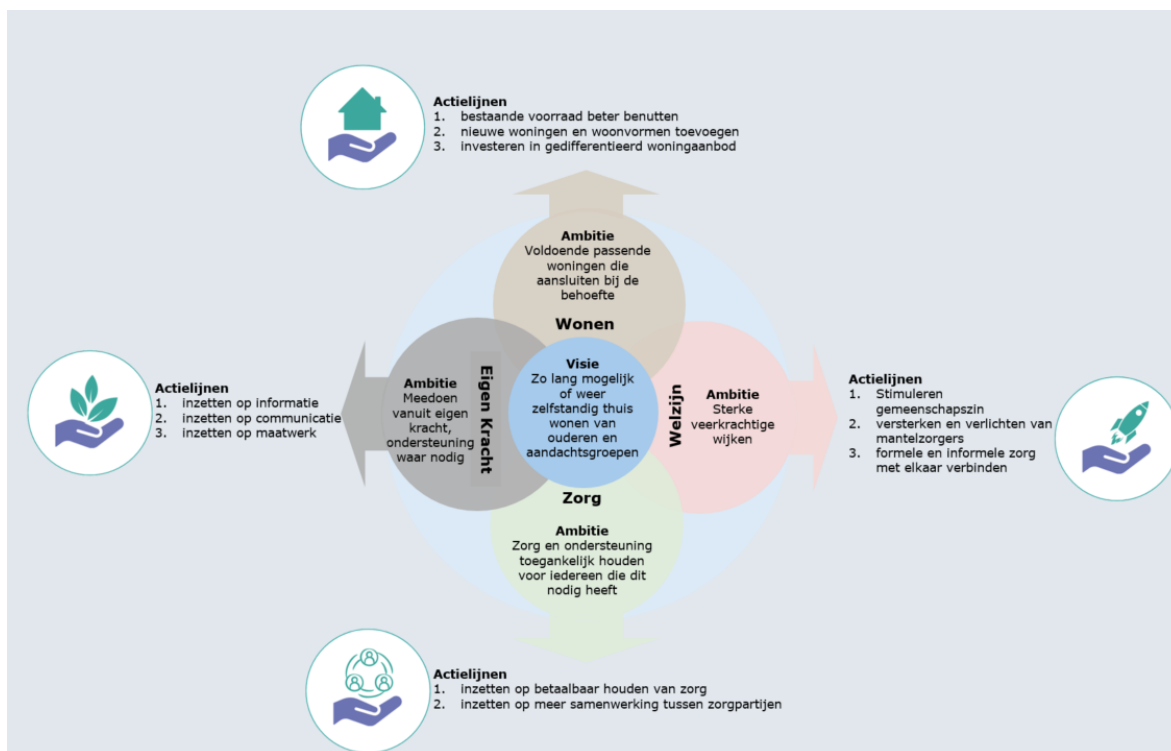
Toelichting op de woonzorgvisie

De centrale opgave in de woonzorgvisie is het zo lang mogelijk of weer zelfstandig thuis wonen van ouderen en aandachtsgroepen. In deze woonzorgvisie richten we ons in het bijzonder op ouderen en aandachtsgroepen waarbij een huisvestingsvraag gepaard gaat met een zorg- en ondersteuningsvraag.

De samenleving vergrijst, in 2024 wonen in Heemskerk 23,7% ouderen van 65 jaar en ouder tegenover een landelijk gemiddelde van 20,7%. Niet alleen het aandeel ouderen neemt toe, ook worden ouderen steeds ouder, de zogenaamde dubbele vergrijzing. Daarnaast zien we een toename van uiteenlopende en veelal kwetsbare aandachtsgroepen. Zij zoeken woonruimte, maar hebben vaak ook zorg en ondersteuning nodig. Het Rijksprogramma 'Een Thuis voor iedereen' definieert alle aandachtsgroepen waarvoor gemeenten een huisvestingsopgave hebben.

De woonzorgvisie is uitgewerkt naar de thema's Wonen, Welzijn, Zorg en Eigen Kracht. Ieder thema kent een aantal actielijnen. De thema's overlappen elkaar deels, wat vanzelfsprekend is gezien het integrale karakter van de woonzorgvisie.

De woonzorgvisie is het product van een proces van samenwerking dat de gemeenten en partners op het gebied van wonen, zorg en welzijn met elkaar zijn aangegaan. Deze partners zijn Woonopmaat, Pré Wonen, Viva! Zorggroep, RIBW/Kam, MET Heemskerk en Welzijn Beverwijk. Vanuit de gemeenten werken het sociaal domein en het woondomein samen binnen deze opgave. De samenwerking die we hebben opgebouwd willen we continueren, versterken en uitbreiden bij de concrete vertaling naar acties en afspraken in de uitvoeringsagenda.

Invloed kaders op keuzeruimte

Het Wetsvoorstel versterking regie volkshuisvesting verplicht gemeenten een woonzorgvisie op te stellen als onderdeel van het volkshuisvestingsprogramma en vormt als zodanig het belangrijkste kader. Vooruitlopend daarop zijn er ook een aantal landelijke, regionale en lokale beleidskaders belangrijk voor de woonzorgvisie:

Rijksbeleid en nationale wet- en regelgeving

- Wetsvoorstel versterking regie volkshuisvesting (aangepast voorstel is 13 februari 2025 naar de Tweede Kamer gestuurd, grijpt in op o.a. Woningwet, Huisvestingswet, Omgevingswet en Wet maatschappelijke ondersteuning)
- Nationale Woon- en Bouw agenda (2022) met daaronder de programma's 'Een thuis voor iedereen' en 'Wonen en Zorg voor ouderen'
- Nationaal Plan Dakloosheid 'Eerst een thuis' (2024)
- Integraal Zorgakkoord (IZA)
- Gezond en Actief Leven Akkoord (GALA)

Lokaal en regionaal vastgesteld beleid

- Beleidsplan Sociaal domein 'Samen sterk voor Heemskerk' (D/2024/659496)
- Woonvisie 2025 Beverwijk-Heemskerk 'Een thuis voor iedereen' (D/2020/220017)
- Concept Woonvisie 2030 Beverwijk-Heemskerk 'Samen bouwen aan prettig wonen' (D/2025/715158)
- Woondeal MRA 2023 (C/2023/2486)
- Woonakkoord Zuid-Kennemerland/ IJmond, Bestuursakkoord (D/2021/332873) en Uitvoeringsagenda Woonakkoord (D/2021/332874)
- Regionale woonzorgopgave Zuid-Kennemerland/IJmond (D/2024/671461)

Door het college overwogen alternatieven

Het college had kunnen besluiten om (nog) geen woonzorgvisie op te stellen en hiermee te wachten

tot deze verplicht wordt na de inwerkingtreding van de voorgestelde wet Versterking regie volkshuisvesting. Het college heeft hier niet voor gekozen, omdat de maatschappelijke urgentie te groot is en een integrale visie en aanpak hard nodig zijn om het zo lang mogelijk of weer zelfstandig thuis wonen mogelijk te maken.

Regionale samenwerking en couleur locale

De woonzorgvisie is het product van de gemeenten Heemskerk en Beverwijk in samenwerking met lokale en regionale partners op het gebied van wonen, welzijn en zorg. De gemeenten Heemskerk en Beverwijk leggen gelijktijdig een soortgelijk voorstel voor aan de gemeenteraden. De regionale woonzorgopgave Zuid-Kennemerland/ IJmond is als kapstok en bouwsteen gebruikt voor de Woonzorgvisie Heemskerk en Beverwijk. De regio Zuid-Kennemerland/ IJmond stemt af en werkt samen op basis van een regionaal Woonakkoord, waarin ook doelgroepen worden genoemd. Enkele punten uit de regionale woonzorgopgave worden als regio opgepakt.

Risico's

Aan het vaststellen van de woonzorgvisie als zodanig zijn geen financiële of juridische risico's verbonden. In de uitvoering van de woonzorgvisie kunnen zich wel risico's voordoen. Deze kunnen onder meer betrekking hebben op de onderlinge samenwerking, de inzet van capaciteit, regelgeving en de financiële haalbaarheid. Zo zijn er bijvoorbeeld vanuit het landelijke programma GALA/IZA aanpalende projecten die bijdragen aan de ambitielijnen die zijn opgenomen in de woonzorgvisie. Hiervoor zijn incidentele financiële middelen beschikbaar (t/m 2026). Als dit budget vervalt zal bij voortzetting elders financiële dekking moeten worden gevonden.

Financiën

De ambities en actielijnen uit de woonzorgvisie worden met partners uitgewerkt in een uitvoeringsagenda. De kosten voor de uitvoering van de woonzorgvisie worden gezamenlijk gedragen door de gemeenten Heemskerk en Beverwijk en hun samenwerkingspartners. Partijen willen samen een onafhankelijk regisseur aanstellen en bekostigen voor 8-12 uur per week. De taak van de regisseur bestaat onder meer uit het bewaken en aanjagen van de uitvoering, het ondersteunen en uitbouwen van het samenwerkingsplatform, het voorbereiden en begeleiden van de kerngroep en stuurgroep en het aanboren van subsidies en financiële regelingen.

Bij het vaststellen van de Begroting 2024 heeft de raad een incidenteel budget van € 75.000,- beschikbaar gesteld voor het opstellen van de woonzorgvisie. Dit budget is in 2024 niet geheel aangewend. In het voorstel tot de budgetoverheveling 2024-2025 zijn de niet-aangewende middelen van € 60.000,- naar 2025 overgeheveld. Wij stellen voor om voor het jaar 2025 deze middelen aan te wenden ter dekking van de kosten van de regisseur en de uitvoeringskosten. Dit voorstel tot inzet van incidentele financiële middelen in 2025 wordt opgenomen in de eerste Bestuursrapportage 2025.

Daarnaast is structureel budget nodig ter dekking van de uitvoeringskosten van activiteiten die voortvloeien uit de Woonzorgvisie en de uitvoeringsagenda. De bijdrage aan de kosten voor de regiefunctie en de uitvoeringskosten (zoals onderzoeken, extra inzet welzijn en Wmo) worden geraamd op € 25.000,- per jaar gedurende de looptijd van de Woonzorgvisie (2026 tot en met 2029).

Structureel € 25.000 beschikbaar stellen en te betrekken bij de Perspectiefnota 2026

Voorgesteld wordt om ter dekking van de regiefunctie en de uitvoeringskosten van de Woonzorgvisie, een exploitatiebudget beschikbaar te stellen van € 25.000 per jaar en dit bedrag te betrekken bij de besluitvorming van de Perspectiefnota 2026. Wanneer de middelen niet beschikbaar worden gesteld loopt de uitwerking van dit beleid vertraging op of worden onderdelen van het beleid niet uitgevoerd.

Participatie

De woonzorgvisie die ter behandeling en besluitvorming voorligt is een gezamenlijk product van beide gemeenten en de partners wonen, zorg en welzijn. Samenwerking vond plaats in een kerngroep van medewerkers en een stuurgroep van bestuurders van de betreffende organisaties. Daarnaast zijn er twee themabijeenkomsten geweest op de thema's ouderen en aandachtsgroepen waarbij een bredere groep belanghouders en kennisdragers aanwezig was. Ook zijn er enkele interviews gehouden met de doelgroepen en er is een woonsprekkuur met de wethouder Wonen geweest. Enkele vragen uit het woonwensenonderzoek Wonen in de Metropool Regio Amsterdam (WiMRA) en uit de digitale inwonerspeiling hadden betrekking op de doelgroep ouderen. Raadsleden zijn betrokken via een raadsinformatiebijeenkomst (april 2024) en drie raadscommissies (juni en november 2024, februari 2025) waarin aan de hand van commissievoorstellen en raadsmemo's het gesprek is gevoerd. De input vanuit al deze gremia is meegenomen in de concept woonzorgvisie die voorligt.

Communicatie

Het besluit is openbaar. Nadat de gemeenteraad de woonzorgvisie heeft vastgesteld vindt een officiële bekendmaking plaats via overheid.nl. De vaststelling van de woonzorgvisie wordt gecommuniceerd via de reguliere kanalen zoals lokale media (bijvoorbeeld woonspecial, interview), sociale media en website van gemeenten en partnerorganisaties. Partijen die betrokken zijn bij het opstellen van de woonzorgvisie en de uitvoeringsagenda worden actief geïnformeerd zodra de visie is vastgesteld.

Uitvoering

Na vaststelling van de woonzorgvisie geven de gemeenten en samenwerkingspartners uitvoering aan het beleid. Ambities en actielijnen worden vertaald in een uitvoeringsagenda met concrete acties en afspraken, een planning en een verdeling van taken en rollen. Oplevering van de uitvoeringsagenda is voorzien in de zomer van 2025. De uitvoeringsagenda is een dynamisch document en moet flexibel kunnen inspelen op kansen die zich voordoen. De uitvoeringsagenda wordt daarom jaarlijks geactualiseerd. Halverwege de looptijd van de woonzorgvisie vindt een beknopte evaluatie plaats op het behalen van doelen en resultaten.

Om de samenwerking tussen partijen te borgen wordt voorgesteld om een onafhankelijk regisseur voor gemiddeld 8-12 uur per week in te huren. De partijen dragen de kosten hiervan gezamenlijk.

Bijlage(n)

- Woonzorgvisie Beverwijk en Heemskerk 'Thuis in de buurt: samenwerken aan wonen, zorg en welzijn' (D/2025/715143)
- Bijlage 1- (D/2025/715144)
- Bijlage 2- De gemeenten Beverwijk en Heemskerk in beeld (D/2025/715145)
- Bijlage 3- Begrippenlijst (D/2025/715146)
- Bijlage 4- Infographic (D/2025/715148)
- Bekendmaking (D/2025/715115)

Heemskerk, 8 april 2025

Burgemeester en wethouders van Heemskerk,
de secretaris, de burgemeester,

De raad van de gemeente Heemskerk besluit;

gelezen het voorstel van burgemeester en wethouders d.d. 8 april 2025;

gezien het advies van de commissie RWK d.d. 15 mei 2025;

gelet op het bepaalde in artikel 3.1, eerste lid, van de Omgevingswet:

b e s l u i t :

1. De Woonzorgvisie gemeente Beverwijk en Heemskerk 'Thuis in de buurt: samenwerken aan wonen, zorg en welzijn' vast te stellen.
2. Structureel € 25.000 beschikbaar te stellen voor de uitvoering van de woonzorgvisie. En dit bedrag te betrekken bij de bespreking van de Perspectiefnota 2026.

Aldus vastgesteld door de raad van de gemeente
Heemskerk in zijn openbare vergadering van
28 mei 2025

de raad voornoemd,

W.J. Vrolijk-Gevaert
de griffier,

A.H.J.J. Luijten
de voorzitter,